

1. AFGRÆNSNING OG FORMÅL

Denne retningslinje fastlægger DANAK's fortolkning af kravene til faglig kompetence, som miljøcertificeringsorganer og miljøverifikatorer skal råde over ved miljøcertificering og -verifikation.

Retningslinjen er en uddybning og fortolkning af regler og guidelines listet under pkt. 8 'Referencer'. Certificeringsorganet/miljøverifikatoren skal kunne dokumentere at leve op til det niveau, der er fastsat i denne retningslinje.

2. DEFINITION - VIRKSOMHEDSTYPER

Idet sammensætningen af auditteam afhænger af den enkelte virksomheds aktiviteter og miljøkompleksitet, er virksomhedstyperne inddelt i 3 grupper efter miljøkompleksitet og -risiko:

Det skal pointeres, at opdelingen af virksomheder i de 3 grupper er vejledende, og at det er certificeringsorganets ansvar at kunne dokumentere, at der er taget konkret stilling i det enkelte tilfælde.

Gruppe L (lav): Produktioner uden væsentlige direkte miljøpåvirkninger.

Gruppe M (medium):

- Alle virksomheder, der er anført i bilag 2 til Miljøministeriets bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed,
- virksomheder, der er omfattet af virksomhedsbekendtgørelser¹, samt
- alle virksomheder, der skal godkendes efter § 10 eller 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Gruppe H (høj):

- Alle virksomheder, der er anført i bilag 1 til Miljøministeriets bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed,
- store og komplekse virksomheder med direkte spildevandsudledning samt risikovirksomheder², samt
- alle virksomheder, der skal godkendes efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

3. SAMMENSÆTNING AF AUDITTEAM

Nedenfor er vist kravene til sammensætning af auditteam inden for hver miljørisikogruppe. Kravene til ledende auditor (verifikator) er angivet i afsnit 5. Kravene til ekspert med miljø- og branchemæssig ekspertise er angivet i afsnit 6.

Gruppe	Certificeringsaudit	Overvågningsaudit	Recertificeringsaudit
Gruppe L	Ledende auditor	Ledende auditor	Ledende auditor
Gruppe M	Ledende auditor + ekspert	Ledende auditor	Ledende auditor + ekspert
Gruppe H	Ledende auditor + ekspert	Ledende auditor + ekspert	Ledende auditor + ekspert

Tabellen angiver mindstekrav. Praktiske omstændigheder vil i visse tilfælde kræve, at der inddrages ekspertbistand ud over den anførte eksempelvis i forbindelse med "gruppe L"-virksomheder.

Som følge af at alle elementer af miljøledelsessystemet skal auditeres mindst en gang inden for en certificeringsperiode, vil ekspert uden dokumenteret begrundelse ikke kunne undværes ved alle overvågningsaudit i "gruppe M"-virksomheder.

¹ Virksomheder, som er reguleret i eksempelvis branchebekendtgørelser for autoophuggere og vindmøller.

² Jf. Miljø og Energiministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

Kravene til kompetence for gennemførelse af den indledende audit (audit Stage 1) forud for certificeringsaudit svarer til de generelle krav til ledende auditor (jf. afsnit 5).

4. MILJØAUDITOR

Miljøauditor skal på alle typer audit opfylde nedenstående krav. Miljøauditor kan ikke gennemføre selvstændige audits, men skal altid fungere under ledelse af en ledende miljøauditor.

	Miljøauditor
Standarder/krav	Fortrolighed med standarder og krav til miljøledelse. Opnået eksempelvis ved: <ul style="list-style-type: none"> 2-dages kursus i ISO 14001/EMAS.
Audit-/revisionsmetoder	Uddannelse og erfaring i auditteknik: <ul style="list-style-type: none"> have gennemført træning og uddannelse, der kvalificerer til at være auditor, <u>og</u> have fungeret som miljøauditor under overvågning ved 4 miljøcertificeringer/-verifikationer (mindst 20 dage) inden for maksimalt 3 år.
Virksomhedsledelse	Viden om virksomhedsledelse: <ul style="list-style-type: none"> teknisk/naturvidenskabelig teknisk/samfundsvidenskabelig eller merkantil uddannelse <u>og</u> 4 års erhvervs erfaring efter uddannelse <u>og</u> kendskab til ledelse (gennem erfaring eller kursus i eksempelvis projektledelse).
Data og informationsbedømmelse	Bredt kendskab til dataovervågnings- og rapporteringsprincipper, usikkerhedsvurdering, dataopgørelsesprincipper, vurdering af elektroniske databehandlingssystemer, kvalitetssikring ved databehandling og mulige fejlkilder/fejl i rapporterede data.
Relevant lovgivning	Bredt kendskab til miljølovgivning opnået eksempelvis gennem: <ul style="list-style-type: none"> ½ års ansættelse ved dansk miljømyndighed med godkendelse og/eller tilsyn med virksomheder som hovedområde <u>eller</u> kursus i dansk miljølovgivning for virksomheder (svarende til 3 arbejdsdage).
Miljøforhold og miljøledelse - generelt	Viden om metoder og teknikker for miljøledelse, herunder: <ul style="list-style-type: none"> terminologi; principper for og anvendelse af miljøledelse; redskaber anvendt i forbindelse med miljøledelse, f.eks. til vurdering af miljøforhold/miljøpåvirkning, livscyklusvurdering, evaluering af miljøpræstationer, etc. <p>Generelt kendskab til miljøpåvirkninger og -forhold samt metoder til begrænsning af miljøpåvirkninger - som minimum svarende til et 5 dages kursus.</p> <p>Specifikt kendskab til miljøpåvirkninger og -forhold samt metoder til begrænsning af miljøpåvirkninger i relation til den enkelte opgave, i det omfang denne ekspertise ikke dækkes af deltagende specialister.</p>

Se endvidere vejledning i DS/EN ISO 19011 afsnit 7.

5. LEDENDE AUDITOR (VERIFIKATOR)

Den ledende auditor (verifikator) skal på alle typer audit opfylde nedenstående krav.

	Ledende auditor/verifikator
Audit-/revisionsmetoder	Uddannelse og erfaring i auditteknik: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trænet og godkendt som miljøauditor, jf. afsnit 4. ▪ Deltaget i yderligere 3 miljøaudit (mindst 15 dage), hvoraf en skal være i funktion som ledende miljøauditor under overvågning af kvalificeret, ledende miljøauditor inden for maksimalt 2 år. Færdigheder og rutine i relation til rollen som ledende auditor kan delvis være tilegnet som ledende auditor inden for andre ledelsessystemer.

6. MILJØ- OG BRANCHEMÆSSIG EKSPERTISE

Øvrig kompetence som skal være repræsenteret blandt medlemmerne af auditteamet inden for områderne i afsnit 3, hvor der er angivet ”ekspert”.

	Miljø-/branchemæssig ekspertise
Relevant lovgivning	Et medlem af auditteamet skal have et solidt kendskab til lovgivningen inden for det specifikke brancheområde.
Miljøforhold - generelt	Mindst et medlem af auditteamet skal have indgående og opdateret viden om: <ul style="list-style-type: none"> ▪ menneskers aktiviteter påvirkning af miljøet; ▪ sammenspillet mellem forskellige økosystemer; ▪ forvaltning af naturressourcer, f.eks. fossile brændstoffer, mineraler, etc.; ▪ generelle metoder til naturbeskyttelse. Dette vil normalt kræve en uddannelse som ingeniør, biolog, cand. scient, miljøtekniker eller tilsvarende og mindst 4 års arbejde med miljøforhold.
- inden for det specifikke brancheområde	Mindst et medlem af auditteamet skal have en indgående og opdateret viden om miljøforhold inden for det pågældende brancheområde. Dette kan være opnået ved: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ½ års ansættelse med arbejde vedrørende miljøforhold <u>eller</u> ▪ ansvarlig sagsbehandler i offentlig forvaltning i forbindelse med miljø-sagsbehandling svarende til mindst ½ mandår <u>eller</u> ▪ miljørådgiver/konsulent svarende til mindst ½ mandår.
Teknisk indsigt	Mindst et medlem af auditteamet skal have en indgående og opdateret viden om de tekniske aspekter af den pågældende branche, herunder <ul style="list-style-type: none"> ▪ sektorspecifik terminologi; ▪ miljømæssige aspekter og påvirkninger; ▪ metoder til evaluering af betydningen af miljømæssige forhold; ▪ kritiske processer, produkter og serviceydelser; ▪ overvågnings- og målemetoder, <u>og</u>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ teknikker til at minimere negativ påvirkning af miljøet. <p>Dette vil normalt kræve mindst 4 års erhvervs erfaring, hvoraf mindst ½ år skal være opnået inden for den specifikke branche og være nyerehvervet³ (afhængig af den teknologiske udvikling i den pågældende branche).</p> <p>Den relevante tekniske indsigt kan alternativt – uden nødvendigvis længe-revarende fast ansættelse i branchen – være opnået gennem forskellige forskningsprojekter og/eller konsulentopgaver for forskellige virksomheder eller offentlige institutioner inden for den pågældende proces- og materialeteknologi.</p>
--	--

Se endvidere vejledning i DS/EN ISO 19011, afsnit 7.

7. KRAV VEDRØRENDE DOKUMENTATION

DANAK vil føre tilsyn med, at de akkrediterede miljøcertificeringsorganer og miljøverifikatorer:

- følger de regler og retningslinjer vedrørende kvalifikationer, der er angivet i referencerne 1 – 6;
- har en metode til analyse af kompetencebehovet til den enkelte opgave;
- kan dokumentere, at udvælgelse og sammensætning af auditteamet svarer til virksomhedens aktiviteter (såvel hoved- som eventuelle væsentlige biaktiviteter) og disses særlige miljøpåvirkninger;
- kan dokumentere, at medarbejderkompetencen inden for fagområderne løbende bliver ajourført og vedligeholdt (specielt inden for de brancher, hvor teknologien udvikles hurtigt);
- og ved en eventuel udeladelse af anvendelse af ekspert ved opfølgingsaudit (ekstraordinære audit) eller overvågningsaudit kan dokumentere, at der er foretaget en vurdering af kompetencebehovet i relation til de områder, der er planlagt bedømmelse af ved den pågældende audit.

8. REFERENCER

1. DS/EN ISO/IEC 17021:2006 Overensstemmelsesvurdering - Krav til organer der foretager audit og certificering af ledelsessystemer, afsnit 7.2 – Personale, der er involveret i certificeringsaktiviteter.
2. Rådets Forordning EF nr. 761/2001 af 19. marts 2001, Bilag V
3. ISO 19011 Guidelines for quality and/or environmental auditing – Qualification criteria for environmental auditors.
4. DANAK's Teknisk Forskrift nr. 21 – Faglig kompetence, miljøcertificering og miljøverifikation.
5. Miljøministeriets bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen).
6. Kommissionens beslutning 2001/681/EF og Kommissionens henstillinger 2001/680/EF og 2003/532/EF

³ Såfremt ansættelsen ligger længere tilbage, forudsættes det, at ekspertisen er vedligeholdt gennem deltagelse i branchekurser eller rådgivnings-/konsulentopgaver vedrørende renere teknologi og bedst tilgængelige teknik (BAT) eller tilsvarende.

9. IKRAFTTRÆDEN

Retningslinjen træder i kraft 6. april 2009 og erstatter RL 13 af 23. april 2008.

DANAK, den 27. marts 2009

Jesper Høy/ Direktør for DANAK

Allan Munck / Kvalitetschef